No. 110. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD.

DINGSDAG 12 SEPTEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den September.

In eenen brief uit Eu, van den 7den September ten 10 ure des morgens, leest men:

» De Koningin *Victoria* heeft het Fransche grondgebied vaarwel gezegd. De Koning heeft haar teruggeleid naar het vaartuig, waarmede zij hier aangekomen was, en dat thans reeds lang uit het gezigt is. Dezen ochtend, ten 6 ure, verzamelden zich de troepen op het marktplein der stad Eu, en spoedig daarna trokken er eenige detachementen naar Treport op. Het regement der karabiniers heeft op nieuw de eer gehad om H. M. te begeleiden. De linietroepen waren tot aan het havenhoofd aan beide zijden van den weg in rijen geschaard.

» Ten zeven ure verscheen Prins *Albert* in groote uniform. Na verloop van een half uur waren al de toebereidselen voor het vertrek gereed. Verscheidene zwaar beladen rijtuigen reden den weg op naar de plaats waar de inscheping zou geschieden. Officieren van de Engelsche marine hielden het toezigt daarover. Ten acht ure verliet de stoet het kasteel, terwijl militaire muzijkkorpsen het Engelsche volkslied *God save the Queen* lieten hooren, en de zamengestroomde menigte een levendig gejuich aanhief.

» De ochtend was verrukkelijk schoon en het tooneel, dat de stad Treport aanbood, was inderdaad indrukwekkend. In de open zee zag men de Engelsche oorlogsschepen en op korteren afstand het koninklijk [illegible] eene witte rookwolk verhief, die in de lucht bleef hangen. Het vaartuig *la Reine des Belges*, dat aan het havenhoofd lag, was bestemd om Hare Groot-Brittannische Majesteit naar haar jagt over te brengen.

» De Koning bood haar zijne hand aan bij het uitstappen uit het rijtuig. Hare Majesteit scheen in ernstige gedachten verzonken; zij was bleek en hare houding droeg niet de blijken van vrolijkheid, welke men bij hare aankomst op Fransch grondgebied bij haar had opgemerkt. Prins *Albert* gaf den arm aan de Koningin der Franschen. De Prinsen en Prinsessen begaven zich naar den tweeden stijger. Het oogenblik van het afscheid was daar. De troepen, die bij het hoofd stonden, presenteerden het geweer. De muzijkkorpsen speelden fanfares. Nieuw gejuich begeleidde het vertrek der doorluchtige Vorstin. De koninklijke sloep werd van eene tweede gevolgd, waarin zich de Prinsen en Prinsessen bevonden, en van eene derde, die den heer *Guizot*, lord *Cowley*, enz. aan boord had. Aan den achtersteven van deze sloep wapperden de Fransche en Engelsche vlaggen.

» Op het oogenblik, dat de Koningin aan boord van haar jagt stapte, werden van al de schepen van het smaldeel saluutschoten gedaan. Dezen werden door de Fransche schepen en van de havenbatterij beantwoord; en de saluutschoten duurden voort, tot dat de Koning weder aan land was.

» Men zegt, dat het afscheid van Hunne Majesteiten zeer aandoenlijk geweest is.

» Het onder zeil gaan van het Engelsche smaldeel leverde een prachtig gezigt op.

» De Prins *van Joinville* is met de Koningin *Victoria* vertrokken. Men verzekert hier, dat hij zich naar Londen begeven zal om het arsenaal aldaar te bezigtigen.

» De heer *Guizot* en de minister van marine zullen heden avond naar Parijs terugkeeren."

In een later berigt uit Eu van den 7den, wordt gezegd, dat in den loop van den dag van daar nog vertrokken zijn de koningin der Belgen, de hertog *van Montpensier*, de maarschalk *Sebastiani*, de britsche gezant lord *Cowley*, de graaf *St. Aulaire* en andere personen. De hertogin van *Saxen-Coburg-Gotha* zou den volgenden dag vertrekken, en de Prins *van Joinville* werd op Eu terugverwacht.

De koningin *Victoria* heeft 25000 fr. achtergelaten om onder de bedienden van 's Konings huis te worden verdeeld en bovendien 1000 fr. aan ieder die in het bijzonder aan hare dienst is verbonden geweest. Prins *Albert* heeft 100 pond sterling gegeven om onder de armen van Eu te worden verdeeld.

De Koning heeft Prins *Albert* het groot-kordon geschonken van het legioen van eer.

De koninklijke familie wordt aanstaanden Maandag te Parijs terugverwacht.

— De zaak van den stedelijken raad van Angers tegen den nieuw aangestelden maire is nog geenszins geschikt. Daar, gelijk gemeld is, de eerste zitting in verwarring is uiteengegaan, zijn in eene volgende deze tooneelen vernieuwd geworden. De nieuwe maire, de heer *Giraud*, bleef bij zijn gevoelen volharden, zeide, dat men uitsluitend bij elkander was gekomen, om zich met de belangen der stad bezig te houden, en bleef dus volstandig weigeren het in overweging brengen van het reeds den vorigen dag gedaan voorstel, alsmede ook nog een ander dergelijk voorstel. Ten laatste liep de verwarring zoo hoog, dat de maire, wel inziende, dat er voor het oogenblik aan geene zaken te denken was, in omvraag bragt, of de raad geneigd was, zich met de belangen der stad alleen bezig te houden. De meerderheid heeft dit ontkennend beslist. Daarop heeft de maire dadelijk de zitting voor gesloten verklaard.

— Te Barcelona is de burgeroorlog weder opentlijk uitgebarsten, en heeft op nieuw bloed gekost; zie hier de depeches, eergisteren avond door den *Messager* bekend gemaakt:

Perpignan, 6 September.

» Sedert eenige dagen scheen er te Barcelona eene beweging te worden gesmeed: vrijkorpsen, aan welke men den intogt in de stad geweigerd had, hadden er weten binnen te komen, om zich te voegen bij de oproerlingen, die de toegangen tot het plein der municipaliteit bezet hield; het garnizoen verliet de citadel niet. In den morgen van den 2den was het 3de bataillon vrijwilligers in opstand geraakt; een ander bataillon had zich bij hetzelve gevoegd, alsmede vrijwilligers, die in de Atarazanas waren gekaserneerd.

» Deze beide bataillons hadden de centrale junta geproclameerd. *Riera* had zich tot algemeenen kommandant doen benoemen. Een lid der junta, *Easthel*, was aan het hoofd der beweging; men had eene proclamatie verbreid, eene volkscommissie was ingesteld onder het presidentschap van den republikein *Baiges*.

» Den 3den, te zeven uren des avonds, had er een eerst gevecht plaats tusschen de van Tarragona gekomen kompagnien linietroepen en de vrijwilligers die haar beletten wilden naar de citadel te marcheren. De vrijwilligers werden teruggedreven; zij hadden een vijftiental gekwetsten. De volkscommissie verhief zich-zelven tot oppermagtige junta.

» In den nacht van den 3den op den 4den hebben de brigadiers *Prim* en *Blanco*, aan het hoofd van het regiment der constitutie, zich meester gemaakt van Barcelona. Den 4den, ten zes ure des morgens, is er eene fusillade ontstaan tusschen de troepen van dit regement en de vrijwilligers, welke tot aan den avond voortgeduurd heeft. Van de citadel zijn verscheidene lagen schrootvuur gelost. De president der junta, kolonel *Baiges*, is gesneuveld; de insurgenten hebben een honderdtal dooden of gekwetsten gehad. Des avonds ten zes ure heeft *Prim* een aanval op de poort el Angel gedaan; een kapitein der insurgenten is daarbij gesneuveld."

Perpignan, 7 September.

» Ten zes ure des morgens van den 5den is het vuur te Barcelona op nieuw begonnen; het duurde nog voort des avonds te vijf uren op het oogenblik van het vertrek van den post, vooral aan de zijde van de zeepoort. De batterijen der citadel en van Barceloneta hebben het geschut van de Atarazanas en van de versterkte kaserne tot zwijgen gebragt.

» Don *Raphael de Gollada* is tot president der junta benoemd geworden; de junta heeft eene proclamatie uitgevaardigd om Katalonie en geheel Spanje te wapen te roepen tot het verkrijgen eener centrale

junta; de junta heeft de doodstraf gedecreteerd tegen allen en een iegelijk, die zich tegen hare beginselen verzet."

— De *Phare des Pyrenées* deelt eenige nadere bijzonderheden omtrent de gebeurtenissen tot den 4den te Barcelona mede, toen het tot de eerste vijandelijkheden tusschen de partijen kwam.

De generaal *Aballe* — zegt dit blad — eindelijk het militair kommandement over Barcelona aanvaard hebbende, had zich den 1sten September in het paleis van den kapitein-generaal geïnstalleerd. Den volgenden dag is het van Seu d'Urgel gekomen bataillon vrijwilligers heimelijk de stad binnengekomen en tot openbaren opstand overgeslagen. De generaal heeft zich op nieuw naar de citadel begeven met al de troepen, wier sterkte 5000 man bedraagt.

Het door de junta georganiseerd bataillon vrijwilligers, dat in de Atarazanas gekasserneerd was, heeft den brigadier *Prim* verlaten en gemeene zaak gemaakt met de opstandelingen, die de daarstelling eener centrale junta willen. Zekere *Riera* (of *Biera*) noemt zich opperbevelhebber der opstandelingen. Een der leden van de junta *Castelle* (of *Easthel*) heeft zich aan het hoofd der beweging gesteld. Men heeft eene proclamatie aangeplakt in eenen espartero'schen geest.

» De brigadier *Prim* en de politieke chef, die zich eerst naar de citadel begeven hadden, zijn vervolgens naar Gratia gegaan, gevolgd door vier kompagniën van het regiment der constitutie en van eenige vrijwilligers van Reuss; hun voornemen is een groot getal nationale gardes der provincie Barcelona te vereenigen om op de insurgenten af te gaan, die niet meer dan omtrent 1000 man sterk zijn. Eene stoomboot is naar Tarragona gezonden om er troepen aan boord te nemen.

» De nationale garde van Barcelona heeft noch voor, noch tegen de beweging partij getrokken. Toen er alarm werd geslagen, heeft geen enkele nationale garde zich vertoond.

» Men begroot het getal der personen, die Barcelona uit vrees voor het oproer verlaten hebben, op 50000 zielen."

Het *Journal des Débats*, bovenstaande telegraphische depeches mededeelende, zegt dat de beweging te Barcelona eene republikeinsche is, en dat het spaansche gouvernement nu eindelijk beslissende maatregelen moest nemen om eenige honderden lieden te bedwingen, die van Barcelona de bestendige stookplaats van oproer tegen elk gouvernement, welk ook, willen maken.

— Gisteren avond deelde de *Messager* nog het volgend telegraphisch berigt mede:

Perpignan, 8 *September.*

» Den 6den heeft de fusillade te Barcelona aan de zijde van de zeepoort en van die van el Angel voortgeduurd. Het geschutvuur heeft van weerszijden opgehouden. De insurgenten zijn ontmoedigd; velen hebben de wijk genomen."

— Berigten uit Madrid tot den 31sten houden, dat het toen aldaar rustig was; de instructie naar het oproer van het regiment del Principe duurde nog voort. De stedelijke regering had besloten om den 1sten September, den verjaardag van den afstand der Koningin *Christina*, met een *te Deum* te vieren. Dit had bij velen afkeuring verwekt.

De Madridsche courant deelt eene overeenkomst mede, waarbij het huis *Salamanca en Comp.* zich verbindt om 400 millioen realen (50 millioenen gulden) in de schatkist te storten, welke gelden zullen strekken voor den aanleg van wegen, kanalen en andere openbare werken, waartegen het gouvernement een dergelijke waarde van nationale domeinen uit de goederen der geestelijkheid voortkomende, zal afstaan.

Latere berigten uit Parijs van den 3den houden dat de proclamatie van de ayuntamiento, om den verjaardag van den 1sten September te vieren, algemeene afkeuring heeft verwekt. Bij het *te Deum* was schier niemand dan de autoriteiten tegenwoordig geweest, er was eene algemeene illuminatie bevolen, waaraan niemand gevolg had gegeven. In een der berigten wordt gezegd: De inwoners van Madrid zijn er verre af, lofredenaars te zijn van de revolutie van den 1sten September.

De gevoelens der leden van het voorloopig gouvernement worden gezegd steeds zeer verdeeld te zijn. Zoo hebben eenige hunner de kracht toegejuicht, waarmede *Narvaez* in de beteugeling van het oproerig geworden regement del Principe is te werk gegaan; anderen keurden de strengheid daarbij betoond af; de voornaamste verdeeldheid schijnt echter te bestaan met opzigt tot de uitvoering van het eerst afgekondigd staatkundig programma, en tweede schijnt de benoeming van personen tot verschillende posten een groot punt van verdeeldheid.

De gewezen britsche gezant, lord *Aston*, was nog niet vertrokken; hij zou den 15den de hoofdstad verlaten.

De koningin had eene deputatie uit Sevilla ontvangen, die haar den dank der stad kwam brengen voor de aan deze toegekende onderscheiding ter zake van de heldhaftige verdediging der stad tegen *Espartero* en *van Halen*.

— Ter beurze van heden (9 September) waren genoteerd: 5 pCt. 121,20; 3 pCt. 82,05; Nap. r. 107,85; Spanje 27½; Rom. L. 106.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten September.

Uit Berlijn schrijft men van den 7den September:

» Z. M. de Koning, alsmede de Prinsen, zijn reeds van Frankfort aan den Oder alhier teruggekeerd. Gedurende Hoogstdeszelfs verblijf aldaar, heeft Z. M. eene wapenschouwing gehouden over het derde legercorps te Wulkow, op twee uren van genoemde stad gelegen."

— Z. M. de Koning van Hannover is den 30sten dezer, na een verblijf van omstreeks drie maanden in Engeland, te Hannover teruggekeerd. Bij een besluit van dien eigen dag, heeft Z. M. buiten werking gesteld de verordening van 29 Mei jl., waarbij gedurende Hoogstdeszelfs afwezendheid, de opperste leiding der regeringszaken aan Z. K. H. den Kroonprins was opgedragen geworden.

— Volgens berigten uit Weenen van 1 September, heeft de Oostenrijksche regering, uit aanmerking der onrustige bewegingen op het aangrenzende Pauselijke grondgebied, eene brigade van het Italiaansche legerkorps, met de noodige kavalerie en artillerie, nader aan de grenzen doen rukken.

— Van den Rijn schrijft men van den 31sten:

» De eerste spoorweg, die in Duitschland door middel van stoomkracht in bereden geworden is, gelijk men weet, die tusschen Neurenberg en Furth in het jaar 1837 geweest. Sedert dien tijd zijn nu zes jaren verstreken. Men moet bekennen, dat wij met opzigt tot het spoorwegstelsel goede vorderingen hebben gemaakt en ook den Engelschen, ten aanzien van ondernemingsgeest en ijver, waarmede overal het aanleggen van zoodanige wegen is aangevangen, veelal vooruit zijn gestreefd. Wij bezitten tegenwoordig reeds twee-en-twintig spoorwegen, wier lengte vier honderd en veertig uren bedraagt. Eene even groote uitgestrektheid is bereids deels in aanleg, deels ontworpen; en binnen hoogst genomen vier of vijf jaren zullen de afzonderlijke vertakkingen van het Duitsche spoorwegstelsel met elkander in verband gebragt zijn, bij voorbeeld die van Weenen naar Triëst, van Praag naar Dresden, van Keulen naar Berlijn, van Berlijn naar Hamburg en van Frankfort naar Bazel; de Beijersche noordbaan zal tot aan de Bodenzee loopen; Mannheim zal met Ulm, de Rijn en Donau, gelijk in het noorden en noordwesten Oder, Elve, Wezer en Rijn met elkander zijn verbonden, ja zelfs de Spree zal met den Weichsel en verder met den Pregel in vereeniging zijn gesteld. Men denke eens, Koningsbergen met Ostende aan de noordzee, met Bazel aan den Rijn en Lindau aan de Bodenzee, met Triëst aan de golf van Venetie, met Pesth en Ofen in Hongarije! Het Sleeswijk-Holsteinsche kanaal door eenen onafgebroken spoorweg met Orleans, dus de Loire met Rouaan, de Seine met Pesth, den Beneden-Donau en de Zwarte Zee in gemeenschap! Het is klaar en duidelijk, dat daardoor veranderingen moeten worden te weeg gebragt, welke voor alsnog volstrekt niet te berekenen zijn. Tot heden toe is voor de 440 uren lange spoorwegen eene som van 132,000,000 Rijnsche guldens uitgegeven, die echter een kapitaal daarstellen, zoo als er nimmer een winstgevender is geweest. Den Franschen heeft voor twee jaren hunne blinde krijgstoerusting onnuttigerwijze meer geld verzwolgen; Engeland heeft de helft dier som in Afghanistan verspild; Rusland besteedt meer in den bloedigen oorlog tegen de dappere bergvolken van den Kaukasus. Wanneer ons Duitsche spoorwegstelsel eenmaal voltooid is, zal het misschien 400,000,000 guldens kosten, eene som, die groot toeschijnt, en echter, wel bezien, en de voordeelen, die daaruit ontspruiten, goed overwogen, zeer gering is. Zij bedraagt bijna anderhalfmaal de jaarlijksche ontvangst van al de staten des Duitschen verbonds, en een oorlog, die een jaar duurde, die geen nut aanbragt zoude ten minste even zoo veel, zoo niet meer kosten; ongerekend bloed en leven, vernieling van verkeer en andere noodlottigheden. Wat de kosten van aanleg betreft, deze zijn bij sommige ijzerwegen zeer verschillend. Zij bedragen bij den Keulen-Akenschenweg uit hoofde van de tunnels, enz. 842,000 gulden per uur, bij den Dusseldorp-Elberfelder 690,000 gulden, Leipzig-Dresdenschen 398,000, Berlijn-Potsdam 413,000, Neurenberg-Furth 155,000, Berlijn-Stettin 180,000. De Pferdsbaan van Praag naar Lahna kost per uur niet meer dan 34,500, waaronder locomotiven, stations, enz. zijn medegerekend."

— Te Karlsruhe heeft in het begin dezer maand een treurig voorval plaats gehad. Een twist ontstond tusschen zekeren graaf *von Göler* en de baron *von Haber*, ten gevolge waarvan de laatste den eersten eene uitdaging tot een tweegevecht zond, hetwelk de eerste echter niet aannam, dewijl hij den heer *von Haber* niet bevoegd erkende om zoodanige voldoening te eischen. De zaak kwam voor een eeregeregt, dat in den zin van de verklaring des graven *von Göler* uitspraak deed. Nu mengde zich echter in de zaak een Rus, *von Werefkin* genaamd, kapitein bij de keizerlijke garde, en maakte het duel onvermijdelijk, door zich, ter zake der uitspraak van het eeregeregt, op eene eerkrenkende wijs jegens geheel het korps Badensche officieren uit te laten. Dien ten gevolge werd het tweegevecht bepaald in een boschje nabij Karlsruhe, tusschen den graaf *von Göler* en den voorzegden russischen kapitein, in tegenwoordigheid van verscheidene hooge russische en badensche officieren. Na de twee eerste

schoten, dus leest men verder in het berigt, die zonder gevolg waren gebleven, bekwam de heer *von Göler* een schot in de borst, doch had nog, ongetwijfeld alleen door de hem eigene onbedwingbare wilskracht, tegenwoordigheid van geest genoeg om alle ligchamelijke pijn te onderdrukken, ten einde na een herhaald weigeren van zijn pistool, een ander pistool uit de hand van zijnen secondant te grijpen, op zijne partij aan te leggen en een dier beproefde schoten te doen, die hem nimmer waren gemist, en thans den Russischen gardekapitein het leven kostte, die nog in die zelfde seconde dood nederviel. Onmiddellijk na het schot zonk echter ook de heer *von Göler* neder, en werd nog des avonds met den kogel in zijne borst, naar de woning zijns vaders, den wakkeren veteraan, overste *von Göler*, vervoerd; hij is zwaar gewond, doch, zoo men hoopt, niet doodelijk. De secondanten van den gesneuvelde betuigden intusschen zelven, dat de heer graaf *von Göler* zich als man van eer heeft gedragen, en hem niet het minste verwijt kan treffen. Ten drie ure werd het lijk van eenen man naar Baden gevoerd, die jaren lang de Turken en Circassiers had bestreden, en zegevierend uit alle veldslagen was te voorschijn getreden, doch hier, in een zoo vreedzaam oord, ten gevolge van eenen onbegrijpelijken twist te midden van den vredestijd, zijnen dood moest vinden.

— Volgens berigten van de Italiaansche grenzen, van den 29sten Augustus, is het door Oostenrijk aan de Italiaansche hoven gedane voorstel, betreffende de oprigting van een Italiaansch tolverbond, met uitzondering van Sardinië en Napels, door allen aangenomen. Eerstgenoemde Mogendheid scheen daartoe vooreerst nog niet genegen, terwijl Napels zich dadelijk daartegen verklaard had. Voornamelijk moeten de vertoogen der Engelsche en Fransche gezanten aan beide hoven tegen dit verbond der regeringen van de twee laatstgenoemde Staten tot dit besluit geleid hebben. Men rekende dat, wanneer Sardinië niet toetrad, deze zaak geheel zou afspringen.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den September.

H. M. de Koningin, die den 7den dezer des morgens van Treport vertrokken was, is den eigen dag, des namiddags ten half vier ure, te Brighton aan wal gestapt, vergezeld door haren gemaal Prins *Albert*, en door den Prins *van Joinville*. Onmiddellijk na de aankomst van H. M., is het koninklijke stoomjagt naar Portsmouth gestevend om steenkolen in te nemen, en terstond daarna terug te keeren. Te Londen was het gerucht in omloop, dat de koningin voornemens zou wezen, om den 11den een nieuwen zeetogt te ondernemen, en wel naar Ostende. (*Zie ook Belgie hieronder.*)

— De berigten nopens de onlusten in Zuid-Wales luiden iets gunstiger.

— De uitnoodiging tot een gastmaal van den gewezen Regent van Spanje door den gemeenteraad van deze hoofdstad heeft werkelijk plaats gehad. Intusschen wordt de toon onzer ministeriële bladen jegens den generaal *Espartero* steeds koeler. Zij betoogen thans het nut van de erkenning van het nieuwe bewind in Spanje, daar dit althans eenigermate de losbandigheid op het schiereiland zal kunnen tegengaan. Zij waarschuwen tevens, om niet te veel eerbewijzen aan den generaal *Espartero* toe te brengen, waaruit men zou kunnen opmaken, dat van hem alleen het lot van Spanje afhing.

— Er is weder een stoomvaartuig verongelukt. Het was de tusschen Bristol en Dublin varende paket *Queen*, van tusschen de 400 en 500 ton, en met machines van 180 à 190 paardenkracht. Een opgekomen mist heeft haar des avonds van den eersten September, aan den noord-oostelijken kant van het Skokam-eiland doen stranden en zinken. Zij had ruim 20 passagiers aan boord, doch deze, gelijk ook het scheepsvolk, zijn allen gered.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 59 ½; Ned. 2½ pCt. 53; 5 pCt. 101 ¼; Brazilië 75; Columbia 25 ½; Portugal 43 ¼; Spanje 19. Wissel op Amsterdam, op zigt 12 — 14, op 3 maanden 12 — 15 ¾; idem op Rotterdam, 12 — 15 ⅞.

BELGIE.

BRUSSEL, den 9den September.

Z. M. de Koning is uit Wiesbaden, en H. M. de Koningin gisteren over Rijssel langs den Spoorweg van het kasteel van Eu alhier teruggekeerd. — Ook is alhier aangekomen de zuster van H. M., Mevrouw de Princes *Clémentine*, alsmede haar echtgenoot, de Prins *Auguste* van Saksen-Coburg.

Als stellig wordt thans medegedeeld, dat H. M. de Koningin van Engeland ook België zal bezoeken. H. M. zal zich van Brighton naar Ostende begeven, en aldaar door de Koninklijke familie worden opgewacht. H. Britsche Maj. zal zich vervolgens naar Brussel begeven, en, naar men verzekert, ook andere steden bezoeken, alsmede eene groote revue in het camp van Beverloo bijwonen. Het verblijf der Koningin in België zal acht of tien dagen duren.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE, den 11den September.

Bij besluit van 24 November 1842, n°. 67, heeft Z. M. aan Mr. *P. J. van der Does de Bije*, toegekend den titel van *Ridder*, bij regt van eerstgeboorte.

— Op Woensdag den 13den ten 10 ure zal alhier in de Fransche kerk plaats hebben de plegtige prijsuitdeeling aan de Latijnsche schooljeugd; welk feest door de muzijk van het *Harmonie-gezelschap* zal worden opgeluisterd. Wij hopen, dat de minnaars der classieke talen, en allen, die het wel meenen met den bloei des Gymnasiums, hetzelve met hunne tegenwoordigheid zullen vereeren.

— Uit 's Gravenhage schrijft men, dat de heer *J. Rochussen*, thans onze gezant in Belgie, van zijne reis naar Zwitserland, te 's Hage teruggekomen is.

— Zr. Ms. korvet *Castor*, kapt.-luit. ter zee *van der Hart*, is den 7den dezer van den Helder naar de Middellandsche zee vertrokken, om zich bij het Nederlandsch eskader, onder bevel van Z. K. H. Prins *Hendrik* te voegen.

— Maandag, den 4 dezer, is de bij de maatschappij van weldadigheid, volgens hare wetten, vernieuwde commissie van toezigt vergaderd geweest. Zij heeft van de commissie van weldadigheid de rekening der maatschappij over 1842 ontvangen, en eenige leden benoemd om die te onderzoeken, ten einde hiervan berigt te geven in eene volgende bijeenkomst. De commissie van toezigt heeft nog bekrachtigd de aanvulling der commissie van weldadigheid met Jhr. *J. C. L. van Hoorn van Burgh*, en de heeren Mr. *J. Enschedé* en *Texeira de Mattos*. Van de toenemende belangrijkheid der kolonien dezer maatschappij kan men oordeelen naar den aanwas van derzelver bevolking, zijnde op 31 December des vorigen jaars 11,025 zielen sterk, voornamelijk door steeds talrijker aankomst van bedelaars.

— Aanstaanden Woensdag, den 13 dezer, zal, in het gebouw der Maatschappij *Diligentia* te 's Hage, plegtig herdacht worden het vijftigjarig bestaan dier Maatschappij, welke de eer zal mogen genieten, Z. M. den Koning, als haren Beschermer, gelijk mede Z. K. H. den Prins *van Oranje*, op dit halve eeuwfeest tegenwoordig te zien.

— Bij die gelegenheid zal eene redevoering gehouden worden, vooraf gegaan, vervangen en besloten door de uitvoering van toepasselijke muzijk. De plegtigheid zal besloten worden met eenen maaltijd der leden, die daartoe ingeteekend hebben.

— De Hollandsche maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen zal hare jaarlijksche algemeene vergadering houden, op Zaturdag den 16 dezer, in het gebouw *Diligentia*, te 's Hage, bij welke gelegenheid aan den weleerwaarden en zeergeleerden heer *B. ter Haar*, de gouden eerepenning, voor zijne bekroonde verhandelingen: *Over den invloed van het Christendom op de Poëzij*, zal worden uitgereikt.

— Men vermeent, dat de tot de doodstraf veroordeelde *J. C. van Stenis*, dezer dagen, een request om gratie aan den Koning heeft ingediend.

— In het dagblad van 's Hage leest men: Uit Vlaardingen, wordt ons van goederhand berigt, dat, [illegible] Hollandsche haring meer in Engeland bestaat; dat er in de vorige week drie zoogenaamde Kerfbommen van Scheveningen op de Maas zijn binnengeloopen, waarvan de medegebragte en voor *hunne kabeljaauwvisscherij overgehouden haring*, meerendeels *kuitziek, wrak*, enz. is gekeurd, en zelfs van de eerstaangekomene geheel in beslag is genomen, als erkend te zijn niet zelve gevangen, maar van Engelsche kustvisschers opgekocht; dat van de beide anderen die erkentenis niet meer verkregen is kunnen worden, en alzoo van deze de haring in den kleinhandel is geraakt, als zijnde door de solide kooplieden aan de Maas niet gekocht maar geweigerd.

» De liefhebbers van lekkeren Hollandschen haring zullen zich alzoo door de aanbiedingen in de nieuwspapieren van *besten groenen Haagschen haring, vet, blank en niet zout, versch aangebragt!* enz., enz., bij ondervinding bedrogen vinden en hun geld beklagen. De eerste arrivementen, hetzij in Zuid- of Noordholland van Hollandschen haring, die op de gewone plaatsen, op eene geoorloofde wijs gevangen en naar de landswetten behandeld zijnde, goedgekeurd is geworden, zullen in de nieuwspapieren worden bekend gemaakt."

— Volgens berigt uit Groningen, is in den nacht van den 5den September de nieuw-gebouwde ijzeren stoomboot *Willem de Tweede*, komende van Bremen en bestemd naar Amsterdam, welke reeds de hoogte van het Vlie bereikt had, van daar door storm teruggeslagen en achter Kloosterburen, op het Wad, met gebroken roer en verlies van ankers, op eene hoogte geworpen; aan boord was alles wel, en men hoopte dezelve spoedig weder af te brengen. De noodige hulp was derwaarts gezonden.

— Z. Exc. de minister van finantiën heeft, bij resolutie van 31 Augustus, vastgesteld de 191ste loterij, welke zal bestaan uit 24000 loten, 12000 prijzen en 53 premiën. Er zullen 1200 geheele loten tegen den inlegprijs worden afgegeven. De collecte zal geopend worden op maandag 9 October, en gesloten op zaturdag 21 dier maand. De trekking van de 1ste klasse zal aanvangen op 6 November 1843, en de laatste 100 nommers zullen op vrijdag 26 Januarij 1844 getrokken worden.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 8sten September:

» Wij vernemen, dat van de twee boerenknechts, [illegible]

Junij ll., alhier gevangen gehouden, als beschuldigd van, in de Overbetuwe op eenige plaatsen brandbrieven te hebben gelegd of gezonden, — een derzelven door de arrondissements-regtbank alhier buiten vervolging en in vrijheid is gesteld, terwijl de andere, wegens het hem ten laste gelegde misdrijf van schriftelijke voorwaardelijke bedreiging met brandstichting, naar den Heer Procureur-Generaal van Gelderland is verwezen.

— Uit Odoorn schrijft men van den 31sten Augustus:

„In de laatstverloopene week, in welke men met het opdelven en onderzoeken van Hunsow ijverig voortging, zijn nog gedurig nieuwe gedeelten van straten ontdekt en ontbloot, van welke de eene minder, de andere meer geregeld en vlak ligt.

Door verscheidene personen is weder een nieuw gedeelte van de zoogenoemde Romeinsche brug, voor weinige jaren in het Valtherveen gevonden, aangewezen, en wel op pl. m. slecht 400 ellen van de van ouds zoogenoemde haven der meermalen genoemde oude stad. Zou die brug ook met Hunsow in verband moeten gebragt worden?"

— Den 6den September overleed te Utrecht een der oudste inwoners dier stad, de heer *de Beer*, in den ouderdom van honderd jaren, zeven maanden en drie dagen, nalatende vier kinderen, zeven en twintig kleinkinderen en zeventien achterkleinkinderen. Tot op het laatst zijnes levens was de overledene in het volle bezit van zijne verstandelijke en ligchamelijke vermogens; en genoot eene gezondheid welke nog een aantal jaren scheen te voorspellen.

— Uit Leeuwarden schrijft men van den 7den September:

„De heer *J. J. Bruinsma*, Apotheker alhier, heeft in de Konst- en Letterbode n°. 22 van dit jaar eene oproeping geplaatst, gerigt aan de letterkundigen in ons vaderland, ten einde hem, door de toezending van oudere of nieuwere Boekwerken, behulpzaam te zijn, om tot het herstel bij te dragen van de twee belangrijke Bibliotheken van het *Hamburger ärztliche Verein*, bestaande uit ruim 10,000 boekdeelen, en van het *Apotheker-Verein* aldaar, welke mede in den noodlottigen Brand van *Hamburg* zijn verloren gegaan. Thans kunnen wij met genoegen berigten, dat die uitnoodiging niet zonder gevolg is gebleven. Reeds heeft hij, vooral uit Groningen eene kist met belangrijke boekwerken ontvangen; terwijl de hoop levendig blijft, dat ook andere geleerden verder zullen willen bijdragen om hem, met geschikte gelegenheid, uit hunnen overvloed eenige werken tot zulk een weldadig doel toe te zenden."

— Te Stokholm zijn in den avond van den 14den Augustus ll. twee groote stoombooten *de Scandia* en *de Neptunus*, waarvan eene van ijzer, bij het havenhoofd tegen elkander aangestooten. De schok was vreeselijk, en de schade aan beide booten zeer groot, terwijl 11 personen meer of min zwaar gekwetst werden, en een het leven verloor. Dit ongeluk werd alleen daaraan geweten, dat geene der booten zich aan het reglement had gehouden, hetwelk beveelt dat ieder vaartuig, 't welk na zonnenondergang de haven nadert, een lantaarn aan den voorsteven moet hebben.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 53 [illegible]; 5 pCt. 100⅝; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 93¾; dito 3 pCt. 77⅝; Domein-Losr. 199⅜; Handelm. 133⅝; O. Indie 99 negen zest.; Spoorweg op Haarl. 50½; dito op Rott. 50½; Rijn-Spoorw. 88¾; Haarlemmerm. 104; Rusland 108; dito 4 pCt. 90 dert. zest.; Inschr. in Assign. 6 pCt. 71 elf zest.; Certif. van dito 73¼; Spanje 18 een zest.; 3 pCt. 26¾; Passive 4⅝; Portugal 2½ pCt. te L. 43⅝; Oostenr. Metall. 109¹⁵⁄₁₆; Polen Aandeelen 167; Amerika 6 pCt. 40; 5 pCt. 43; Braz. 76¾; Mexiko 35; Louisiana 44⅝; Philadelphia 5 pCt. 39; 6 pCt. 35.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.